

Examenreglement

Schooljaar 2024-2025

LYCEUM KRALINGEN

havo - vwo

Inhoudsopgave

1. Algemene bepalingen.....	5
<i>Artikel 1</i> <i>Begripsbepalingen</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 2</i> <i>Positiebepaling van het Examenreglement</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 3</i> <i>Ingangsdatum en werkingsduur</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 4</i> <i>De examensecretaris</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 5</i> <i>De examencommissie.....</i>	<i>7</i>
2. Regeling van het schoolexamen.....	8
<i>Artikel 6</i> <i>Inhoud van het schoolexamen</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 7</i> <i>Voortgangstoetsen en schoolexamentoetsen</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 8</i> <i>Perioden van het schoolexamen</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 9</i> <i>Gang van zaken bij het schoolexamen</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 10</i> <i>Afwijkende vorm van examineren</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 11</i> <i>Hulpmiddelen.....</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 12</i> <i>Onregelmatigheden</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 13</i> <i>Cijferberekening</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 14</i> <i>Vaststelling en bekendmaking van de resultaten</i>	<i>12</i>
<i>Artikel 15</i> <i>Ziekte en verzuim</i>	<i>12</i>
<i>Artikel 16</i> <i>Inleverdata</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 17</i> <i>Herkansingen en herexamens.....</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 18</i> <i>Inzage examenwerk</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 19</i> <i>Doubleren in voorexamenklas</i>	<i>14</i>
3. Regeling van het centraal examen	15
<i>Artikel 20</i> <i>Tijdvakken van het centraal examen.....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 21</i> <i>Inschrijving voor het examen.....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 22</i> <i>Gang van zaken bij het centraal examen</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 23</i> <i>Hulpmiddelen.....</i>	<i>16</i>
<i>Artikel 24</i> <i>Onregelmatigheden</i>	<i>16</i>
<i>Artikel 25</i> <i>Ziekte en verzuim</i>	<i>17</i>
<i>Artikel 26</i> <i>Toelating tot het centraal examen</i>	<i>18</i>
<i>Artikel 27</i> <i>Vrijstelling vakken eindexamen</i>	<i>19</i>
<i>Artikel 28</i> <i>Toelating tot het centraal examen in een eerder leerjaar</i>	<i>19</i>
<i>Artikel 29</i> <i>Eindexamen op een hoger niveau.....</i>	<i>19</i>

<i>Artikel 30</i>	<i>Cijferberekening</i>	<i>19</i>
<i>Artikel 31</i>	<i>Uitslagbepaling.....</i>	<i>20</i>
<i>Artikel 32</i>	<i>Herkansingen en herexamens.....</i>	<i>21</i>
<i>Artikel 33</i>	<i>Diploma en cijferlijst</i>	<i>21</i>
<i>Artikel 34</i>	<i>Cum laude havo.....</i>	<i>22</i>
<i>Artikel 35</i>	<i>Cum laude vwo.....</i>	<i>22</i>
<i>Artikel 36</i>	<i>Inzage examenwerk</i>	<i>22</i>
<i>Artikel 37</i>	<i>Afwijkende vorm van examineren</i>	<i>23</i>
4. Overzicht van de examenvakken met studielasturen		24
<i>Artikel 38</i>	<i>Eindexamen havo</i>	<i>24</i>
<i>Artikel 39</i>	<i>Vakkenoverzicht havo</i>	<i>25</i>
<i>Artikel 40</i>	<i>Eindexamen vwo.....</i>	<i>26</i>
<i>Artikel 41</i>	<i>Vakkenoverzicht vwo.....</i>	<i>28</i>
<i>Artikel 42</i>	<i>Vrijstelling havo of vwo wegens vervangend of extra vak</i>	<i>29</i>
<i>Artikel 43</i>	<i>Vakken met schoolexamen en/of centraal examen</i>	<i>29</i>
<i>Artikel 44</i>	<i>Literatuur</i>	<i>29</i>
<i>Artikel 45</i>	<i>Combinatiecijfer</i>	<i>30</i>
<i>Artikel 46</i>	<i>Rekentoets</i>	<i>30</i>
Bijlage.....		31
	<i>Voorbeelden van onregelmatigheden</i>	<i>31</i>

Inleiding

Dit eindexamenreglement, samen met het bijbehorende Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA), bevat alle regels en bepalingen welke betrekking hebben op het eindexamen.

Het bestuur van de Samen Ambitieuus Rotterdams Onderwijs, korte naam SARO, het bevoegd gezag voor Unie Noord, vestiging Lyceum Kralingen - uitvoering gevend aan het Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vmbo; gelezen hebbend het advies van de directeur, de examencommissie en de docenten-examinatoren van de school - bepaalt dat tijdens de Tweede Fase aan de leerlingen van de school de gelegenheid wordt geboden eindexamen havo/vwo af te leggen in de vakken, zoals die genoemd staan in het Programma van Toetsing en Afsluiting.

In dit reglement zijn bepalingen verwerkt uit het Eindexamenbesluit VO. De tekst van het eindexamenbesluit staat te lezen op het Examenblad (www.eindexamen.nl). Op de school is genoemd besluit desgewenst voor belanghebbenden ter inzage.

1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- **de wet:** de Wet op het voortgezet onderwijs;
- **directeur:** de directeur van Lyceum Kralingen;
- **examencommissie:** de commissie die zich garant stelt voor de kwaliteit van een examen of beoordeling en het diploma of certificaat;
- **examinator:** degene die belast is met het afnemen van het eindexamen;
- **kandidaat:** een ieder die door het bevoegd gezag tot een eindexamen wordt toegelaten;
- **naar behoren:** voldoende of goed;
- **herkansen:** het opnieuw deelnemen aan een onderdeel/-delen van het centraal examen of het schoolexamen;
- **inhalen:** het alsnog deelnemen aan een onderdeel/-delen van het schoolexamen;
- **SE:** school examen, de onderdelen van het examen, waarvoor de school de opgaven aanlevert;
- **CE:** centraal examen, de examens die landelijk worden afgelegd en centraal worden bepaald;
- **SLU:** met het aantal studielasturen (SLU) wordt aangegeven hoe zwaar een vak is in het vakkenpakket van de leerling;
- **PTA:** Programma van Toetsing en Afsluiting, hierin staat de inhoud, planning en beoordeling van het schoolexamen;
- **MVT:** Moderne Vreemde Talen, standaard zijn dat Frans en Duits. Eventueel te vervangen voor Spaans, Russisch, Italiaans, Arabisch, Turks of Chinees (de laatste alleen op vwo).

Artikel 2 Positiebepaling van het Examenreglement

1. Mocht dit reglement in enig opzicht in strijd blijken met het in de inleiding genoemde Eindexamenbesluit VO, dan prevaleert het Eindexamenbesluit.
2. In alle gevallen waarin het in de preambule genoemde Eindexamenbesluit of dit Examenreglement niet voorziet, beslist de directeur.

Artikel 3 Ingangsdatum en werkingsduur

1. Dit examenreglement treedt in werking op 1 augustus 2024 en is van kracht voor de duur van het PTA waaraan dit reglement is gekoppeld. Jaarlijks zal het model worden herijkt aan de hand van de richtlijnen van de VO-raad. Het examenreglement voor het desbetreffende schooljaar wordt voor 1 oktober aan de inspectie en de kandidaten verstrekt of toegezonden.
2. Jaarlijks wordt er een PTA voor het desbetreffende schooljaar opgesteld en voor 1 oktober aan de kandidaten verstrekt of toegezonden. Onder eindexamen wordt daarin verstaan de combinatie

van schoolexamen (SE) en centraal examen (CE). Voor een aantal vakken beperkt het eindexamen zich tot een schoolexamen.

3. Dit examenreglement is van toepassing op de leerlingen die in het schooljaar 2024-2025 schoolexamens afleggen. Op Lyceum Kralingen zijn dat de leerlingen uit havo 4, havo 5, vwo 5 en vwo 6.

Artikel 4 De examensecretaris

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens. Op Lyceum Kralingen is de examensecretaris:
 - o Dhr. ir. G. Aytakin
2. De directeur en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 33, tweede lid, 48, eerste en derde lid, 52, zesde lid, en 59, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen bedoeld in het eerste lid;
 - b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 31, eerste lid;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting bedoeld in artikel 31a, eerste lid;
 - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens bedoeld in artikel 33.
4. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Daarnaast heeft een examensecretaris ook nog andere taken, denk bijvoorbeeld aan:
 - a. het bestellen van de centrale examens en aangepaste versies;
 - b. het in ontvangst nemen van de levering van de centrale examens;
 - c. het bevestigen van de ontvangst van examenpakketten;
 - d. het aanmelden van kandidaten voor de aangewezen vakken/het derde tijdvak.

Artikel 5 De examencommissie

1. De examencommissie beschermt de kwaliteit van de schoolexaminering. Het bevoegd gezag heeft een examencommissie ingesteld die bestaat uit drie leden. Dit zijn:
 - Mw. J. Roovers MEd
 - Dhr. A. Özer MEd
 - Dhr. A. Ataman MEd
2. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 31 voor het bevoegd gezag;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a voor het bevoegd gezag;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
3. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
4. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
5. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
6. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.
7. Het bevoegd gezag heeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad.

2. Regeling van het schoolexamen

Artikel 6 Inhoud van het schoolexamen

1. Het schoolexamen (SE) bestaat uit een examendossier. Dit is het geheel van de onderdelen van het SE, gedocumenteerd in de vorm van een uitgebreide lijst van cijfermatige en andersoortige beoordelingen.
2. De eisen waaraan praktische opdrachten moeten voldoen en de deadline voor het inleveren worden per vak door de docent schriftelijk aan de leerlingen meegedeeld.
3. Het SE omvat tevens een profielwerkstuk. Dit is een werkstuk en/of een presentatie, waarin op geïntegreerde wijze voor het profiel relevante kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Alle relevante info m.b.t. het profielwerkstuk (eisen, beoordeling, fase-indeling etc.) worden aan de kandidaten aan het begin van het jaar meegedeeld.
4. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één vak (havo tenminste 320 SLU, vwo tenminste 400 SLU) dat deel uitmaakt van het gekozen vakkenpakket. Bedoeld vak mag behalve uit het profieldeel ook afkomstig zijn uit het gemeenschappelijk deel of het vrije deel.
5. Het SE omvat tevens handelingsdelen. Alle relevante info m.b.t. handelingsdelen (eisen, beoordeling, inlevermoment etc.) worden door de vakdocent schriftelijk meegedeeld aan de kandidaten via Magister.

Artikel 7 Voortgangstoetsen en schoolexamentoetsen

1. In klas 4 worden weinig schoolexamentoetsen gegeven. Alleen de vakken maatschappijleer en CKV worden immers geheel in havo 4 en vwo 4 afgesloten. Het schoolexamen voor de overige vakken wordt pas aan het einde van 5 havo, 5 vwo of 6 vwo afgesloten. Voor de meeste vakken volgt dan ook nog het centraal examen.
2. Toetsen die niet meetellen voor de bepaling van het schoolexamencijfer worden voortgangstoetsen genoemd. Ook deze toetsen worden in het PTA vermeld, maar staan ook aangegeven in de reguliere lesplanning (studiewijzers).

Artikel 8 Perioden van het schoolexamen

1. Het SE in de voorexamenklassen wordt afgenomen in minimaal één periode waarvan de data ruim van tevoren bekend worden gemaakt.
2. Voor de leerlingen in 5 havo en 6 vwo worden drie toetsperioden georganiseerd. Deze zijn gepland in oktober/november, januari en maart/april. Het SE wordt uiterlijk half april afgesloten en het CE vindt plaats in mei/juni.
3. De CITO kijk- en luistertoetsen voor 5 havo en 6 vwo vinden in januari, tijdens SE-II plaats.
4. Elke periode kan met enkele dagen uitgebreid worden i.v.m. roostertechnische en/of onvoorziene omstandigheden. Ook kunnen examens buiten de SE-perioden worden afgenomen. Dergelijke

afwijkingen worden in het Programma van Toetsing en Afsluiting vermeld bij de programma's voor het SE van de betrokken vakken.

5. In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma deel uitmaken van het SE, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het SE, de wijze waarop het SE plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het SE voor een kandidaat tot stand komt.

Artikel 9 Gang van zaken bij het schoolexamen

1. Deelname aan de geplande schoolexametoetsen is verplicht.
2. Bij de afname van schriftelijke SE-toetsen is tenminste 1 surveillant aanwezig.
3. Bij de inzage van materiaal voor mondelinge SE-toetsen is, indien wenselijk, tenminste 1 surveillant aanwezig.
4. Bij mondelinge SE-toetsen zijn ofwel naast de examinerator een of meer bijzitters aanwezig. In overige gevallen wordt een opname gemaakt van het examen.
5. SE-practica vinden plaats onder toezicht van de examinerator.
6. De kandidaten dienen tenminste 10 minuten voor aanvang van een SE-sessie in de examenruimte aanwezig te zijn.
7. Het is de kandidaten niet toegestaan, zich zonder toestemming van de surveillant buiten de examen- of inzageruimte te begeven.
8. Kandidaten mogen geen jassen, tassen, communicatieapparatuur, geluidsdragers en dergelijke meenemen in de examenruimte.
9. Zodra in de examenruimte is begonnen met het uitdelen van de opgaven worden geen kandidaten meer toegelaten tot deze ruimte. Een kwartier na het officiële tijdstip van aanvang, zoals vermeld in het SE-toetsrooster, worden de laatkomers als groep toegelaten tot de examenruimte. Daarna worden kandidaten niet meer toegelaten tot de examenruimte. Een uitzondering op deze regel vormen de luistertoetsen van de taalvakken en mondelinge examens. Na aanvang van deze examens worden kandidaten niet meer toegelaten.
10. Een kandidaat die te laat is, wordt verwezen naar een herkansing (art.17).
11. Na het verstrijken van de tijd die voor een mondeling examen was ingeroosterd, wordt ook deze kandidaat verwezen naar een herkansing conform artikel 17.
12. Bij SE-sessies anders dan mondelinge toetsen en kijk- en luistertoetsen mogen kandidaten de examenruimte pas een half uur na aanvang van de sessie verlaten.
13. Het werk wordt geschreven met blauwe of zwarte pen. Het gebruik van potlood is slechts toegestaan bij het maken van tekeningen, diagrammen en grafieken. Het gebruik van Tipp-Ex of vergelijkbare correctiemiddelen is in geen enkel geval toegestaan.
14. De kandidaat plaatst op het SE-werk zijn voor- en achternaam.
15. Over de opgaven van het SE worden geen mededelingen of toelichtingen aan de kandidaten verstrekt door anderen dan de examinerator of de examensecretaris.
16. Op het werk geeft de kandidaat aan hoeveel bladen er worden ingeleverd. Tevens voorziet hij elk blad van een nummer.
17. Door het inleveren van het werk geeft de kandidaat aan de SE-toets te hebben beëindigd. Heeft hij een deel van de opgaven over het hoofd gezien, dan kan hij er geen aanspraak op maken deze of soortgelijke opgaven later opnieuw voorgelegd te krijgen.

18. Het is de kandidaten niet toegestaan op enigerlei wijze de voorgelegde toetsvragen en/of de antwoorden daarop buiten de examenruimte te brengen voordat de sessie is beëindigd. Werk dat, door welke oorzaak ook, door de kandidaat de examenzaal mee uitgenomen worden, gelden in principe niet als gemaakt examenwerk.
19. De kandidaat wordt via Magister geïnformeerd over de resultaten.
20. De kandidaat kan bezwaar aantekenen tegen de beoordeling van het gemaakte werk door een e-mail te sturen naar de examencommissie.

Artikel 10 Afwijkende vorm van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een fysiek of psychisch belemmerde kandidaat het schoolexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd en stemt dat overeen met de examensecretaris.

Artikel 11 Hulpmiddelen

1. Bij alle vakken is het zogenaamde basispakket aan hulpmiddelen toegestaan. Dit omvat: schrijfmaterialen (pennen), tekenpotlood, blauw en rood kleurpotlood, markeerstift, liniaal met millimeterverdeling, passer, geometrische driehoek, vlakgum, door de school gewaarmerkt millimeterpapier, een niet programmeerbaar rekenapparaat en een woordenboek Nederlands.

Naast het basispakket zijn de volgende vakspecifieke hulpmiddelen toegestaan:

Frans	woordenboek Fa - Ne en Ne - Fa (niet bij luistervaardigheid)
Duits	woordenboek Du - Ne en Ne - Du (niet bij luistervaardigheid)
Engels	woordenboek En - Ne en Ne - En (niet bij luistervaardigheid)
Spaans	woordenboek Sp - Ne en Ne - Sp (niet bij luistervaardigheid)
Turks	woordenboek Tu - Ne en Ne - Tu (niet bij luistervaardigheid)
Arabisch	woordenboek Ar - Ne en Ne - Ar (niet bij luistervaardigheid)
Economie	rekenmachine
Bedrijfseconomie	rekenmachine
Biologie	rekenmachine; Binas
Natuurkunde	rekenmachine; Binas
Scheikunde	rekenmachine; Binas
Wiskunde	grafische rekenmachine; roosterpapier in cm ²

2. Het is de kandidaten niet toegestaan boeken of andere dan de in lid 1 bedoelde hulpmiddelen mee te nemen in de examenruimte.
3. Woordenboeken en binassen worden niet door de school verstrekt in het voorexamenjaar. De kandidaat dient zelf te zorgen voor deze materialen. Het is niet toegestaan materialen te lenen van andere examenkandidaten. Alle toegestane papiersoorten worden wel door de school verstrekt.

Artikel 12 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen, herkansing is dan niet mogelijk,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
3. Het besluit wordt, nadat de kandidaten zijn gehoord (waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen), tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens van SARO. Het beroep wordt binnen vijf werkdagen, nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken over het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed verlengd heeft met ten hoogste twee weken. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, aan de ouders/ verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
5. De samenstelling van de Commissie van Beroep wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is op de school desgewenst voor belanghebbenden ter inzage.
6. Het adres van de Commissie van Beroep luidt:
Commissie van Beroep voor de Examens van SARO
Postbus 3081
3003 AB ROTTERDAM

Artikel 13 Cijferberekening

1. Voor ieder vak worden in het SE door de examinator twee of meer cijfers toegekend.
2. Vooraf maakt de examinator in het Programma Toetsing en Afsluiting de gewichtsverhouding van deze cijfers bekend.
3. Alle cijfers zijn getallen van 1 tot en met 10 of de tussenliggende getallen met één decimaal.

Artikel 14 Vaststelling en bekendmaking van de resultaten

1. Toegekende SE-beoordelingen worden door de examinator binnen tien werkdagen na afloop van een SE-onderdeel via Magister aan de kandidaten meegedeeld. Genoemde beoordelingen kunnen zowel cijfermatig als niet cijfermatig zijn. Voor niet cijfermatige beoordelingen (handelingsdelen) bestaat de keuze uit 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'. Wanneer een handelingsdeel onvoldoende is afgesloten, vervalt de slagingsmogelijkheid.
2. Eenmaal gemaakt werk behoudt zijn geldigheid.
3. De eindcijfers van het SE worden door of namens de examensecretaris schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld vóór het begin van het centraal examen.

Artikel 15 Ziekte en verzuim

1. Indien een kandidaat door ziekte een schoolexamen mist, dient dit op de dag van het examen voor 08.00 uur telefonisch gemeld te worden. Een kandidaat kan een gemist examen wegens ziekte alleen inhalen na het overleggen van een officiële, op recente datum gestelde en ondertekende verklaring van ouders.
2. Wanneer een kandidaat door andere oorzaken niet aan een SE-sessie kan deelnemen of te laat, m.u.v. het vermeldde bij artikel 9 lid 9, bij een SE-sessie arriveert, wordt hij verwezen naar een herkansing. Indien dit leidt tot een onrechtvaardige behandeling behoudt de examencommissie zich het recht voor anders te besluiten. Een examen dat reeds ingehaald is, kan later niet meer worden herkanst. Bij ongeoorloofd verzuim is sprake van een onregelmatigheid, zie artikel 12.
3. In het Eindexamenbesluit VO staan geen bepalingen over wat te doen wanneer kandidaten ziek worden tijdens het examen. De VO-Raad heeft op basis van art. 2.61 WVO 2020 een protocol voor scholen opgesteld. Hierin staan de volgende stappen:
 - a. De directeur overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten.
 - b. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de directeur tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten. De directeur overlegt hierover met de inspectie.
 - c. Als de kandidaat het examen op diezelfde dag kan voortzetten, dient de kandidaat tot die tijd in quarantaine te worden gehouden.
 - d. Indien de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de directeur de inspectie per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdvak.
 - e. De directeur maakt op het proces-verbaal melding van het ziek worden.
 - f. De directeur informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

Artikel 16 Inleverdata

1. Inleverdata, genoemd in het Programma van Toetsing en Afsluiting, zijn bindend. Als een kandidaat deze datum overschrijdt, wordt dit beschouwd als een onregelmatigheid en treedt artikel 12 in werking.

Artikel 17 Herkansingen en herexamens

1. Schoolexamens uit de voorexamenklassen (4-HAVO en 5-VWO) kunnen herkanst worden in hetzelfde jaar na toetsweek 3.
2. Er zijn geen herkansbare toetsen in 4-VWO.
3. Leerlingen mogen in het examenjaar per periode één schoolexamen herkansen (zie PTA voor herkansbare examens). Een examen kan niet meer dan éénmaal worden herkanst.
4. Een gemist schoolexamen dat is ingehaald, kan later niet ook nog worden herkanst.
5. Schoolexamens waarvan in het PTA is aangegeven dat ze niet herkansbaar zijn, kunnen wel worden ingehaald.
6. Een kandidaat wordt uitgesloten van herkansingen als deze minder dan 90% van de lestijd aanwezig is geweest.
7. Herkansingen en inhaaltoetsen worden per periode afgenomen op van tevoren vastgestelde tijdstippen. Dit gebeurt minimaal één week na het einde van de toetsweek.
8. In het examenjaar kan na afronding van alle schoolexamens één bezemherkansing gemaakt worden. Het cijfer van de bezemherkansing kan een van de SE-cijfers uit periode 1, 2 of 3 vervangen.

Artikel 18 Inzage examenwerk

1. Een kandidaat heeft recht op inzage van examens (SE/CE). De inzage van een schoolexamen gebeurt bij de vakdocent. De inzage van centrale examens (CE) moet schriftelijk aangevraagd worden bij de examensecretaris.
2. Uitsluitend na verkregen toestemming van de examensecretaris kan aan een kandidaat inzage gegeven worden van het door hem in eerdere periodes gemaakte schriftelijke schoolexamenwerk.
3. Het door de kandidaten gedurende een schooljaar gemaakte schoolexamenwerk wordt tenminste tot zes maanden na aanvang van het volgende schooljaar bewaard.
4. Na ondertekening van de SE-cijferlijst kunnen werkstukken, scripties en dergelijke door de auteurs worden opgevraagd.
5. Zes maanden na aanvang van het volgende schooljaar is de school gerechtigd scripties, werkstukken e.d. onaangekondigd te vernietigen.

Artikel 19 Doubleren in voorexamenklas

Voor leerlingen die in de voorexamenklas doubleren, gelden de volgende regels:

1. Vakken die worden afgesloten met een schoolexamen en waarvoor de leerling een voldoende SE-eindcijfer heeft behaald, hoeven door de leerling niet opnieuw gedaan te worden; de leerling is hiertoe wel gerechtigd; bovendien geldt dat het hoogste behaalde eindcijfer telt;
2. Eenzelfde regeling geldt ten aanzien van het behaalde combinatiecijfer.
3. Praktische opdrachten waarvoor de leerling een voldoende heeft behaald, behoeven niet opnieuw te worden gedaan; de leerling is hiertoe wel gerechtigd; hierbij geldt echter dat het nieuwe cijfer telt;
4. Handelingsdelen die naar behoren zijn gedaan, behoeven niet opnieuw gedaan te worden;
5. Een profielwerkstuk met een cijfer vier of hoger hoeft niet opnieuw gedaan te worden mits het combinatiecijfer voldoende is;
6. Alle overige examens uit het laatst gevolgde cursusjaar moeten opnieuw worden gedaan, waarbij het nieuwe cijfer telt;
7. De lessen in alle vakken moeten volledig door de leerling worden gevolgd, met uitzondering van de lessen in een vak dat wordt afgesloten met een schoolexamen en waarvoor de leerling een voldoende eindcijfer heeft behaald.
8. Indien een leerling die een leerjaar doubleert een schoolexamentoets herkanst en daarmee het in het lopende cursusjaar behaalde resultaat niet verbetert, kan de examinator na overleg met de examensecretaris besluiten een in het voorafgaande cursusjaar behaald cijfer als herkansingscijfer te laten tellen. Dit is slechts mogelijk indien de stofomschrijving, de gewichtsfactor en de afnametijd voor de bedoelde examens volledig overeenkomen.

3. Regeling van het centraal examen

Artikel 20 Tijdvakken van het centraal examen

1. Het CE kent drie tijdvakken. Het tweede en derde tijdvak dienen voor het inhalen van gemiste examenonderdelen van het eerste tijdvak (wetsart.2.7) of voor het doen van herkansingen (wetsart.2.11). In het derde tijdvak kunnen slechts examens worden afgenomen door de staatsexamencommissie.

Artikel 21 Inschrijving voor het examen

1. Voor 1 oktober van het cursusjaar waarin het CE plaatsvindt, bepalen de kandidaten in welke vakken zij examen wensen af te leggen.

Artikel 22 Gang van zaken bij het centraal examen

1. Bij CE-sessies zijn per 35 kandidaten tenminste 2 surveillanten in de examenruimte aanwezig in de examenruimte.
2. De kandidaten dienen tenminste 10 minuten voor aanvang van een CE-sessie in de examenruimte aanwezig te zijn.
3. De kandidaten mogen geen jassen, tassen, communicatieapparatuur, geluidsdragers en dergelijke meenemen in de examenruimte.
4. Kandidaten die te laat komen, mogen tot uiterlijk een half uur na de aanvang van een CE-sessie in de examenruimte worden toegelaten.
5. Bij CE-sessies mogen kandidaten de examenruimte pas een uur na aanvang van de sessie verlaten.
6. Het is de kandidaten niet toegestaan, zich zonder toestemming van de surveillant buiten de examenruimte te begeven.
7. Het werk wordt gemaakt op door de school gewaarmerkt papier. Alleen door de school gewaarmerkt papier mag als kladpapier worden gebruikt.
8. Het werk wordt geschreven met blauwe of zwarte pen. Het gebruik van potlood is slechts toegestaan bij het maken van tekeningen, diagrammen en grafieken. Het gebruik van Tipp-Ex of vergelijkbare correctiemiddelen is in geen enkel geval toegestaan.
9. De kandidaat plaatst op het CE-werk zijn naam en examenummer.
10. Over de opgaven van het CE worden geen mededelingen of toelichting van welke aard of door wie ook aan de kandidaten verstrekt.
11. Door het inleveren van het werk geeft de kandidaat aan de CE-toets te hebben beëindigd. Op het werk geeft de kandidaat aan hoeveel bladen er worden ingeleverd. Tevens voorziet hij elk blad van een nummer.
12. Het is de kandidaten niet toegestaan op enigerlei wijze de voorgelegde vragen en de antwoorden daarop buiten de examenruimte te brengen voordat de sessie is beëindigd. Werk dat, door welke

oorzaak ook, door de kandidaat de examenzaal mee uitgenomen worden, gelden in principe niet als gemaakt examenwerk.

Artikel 23 Hulpmiddelen

4. Bij alle vakken is het zogenaamde basispakket aan hulpmiddelen toegestaan. Dit omvat: schrijfmaterialen (pennen), tekenpotlood, blauw en rood kleurpotlood, liniaal met millimeterverdeling, passer, geometrische driehoek, vlakgum, door de school gewaarmerkt millimeterpapier, niet programmeerbaar rekenapparaat en een woordenboek Nederlands.

Naast het basispakket zijn de volgende vakspecifieke hulpmiddelen toegestaan:

Frans	woordenboek Fa - Ne en Ne - Fa
Duits	woordenboek Du - Ne en Ne - Du
Engels	woordenboek En - Ne en Ne - En
Spaans	woordenboek Sp - Ne en Ne - Sp (niet bij luistervaardigheid)
Turks	woordenboek Tu - Ne en Ne - Tu (niet bij luistervaardigheid)
Arabisch	woordenboek Ar - Ne en Ne - Ar (niet bij luistervaardigheid)
Economie	rekenmachine
Bedrijfseconomie	rekenmachine
Biologie	rekenmachine; Binas
Natuurkunde	rekenmachine; Binas
Scheikunde	rekenmachine; Binas
Wiskunde	grafische rekenmachine; roosterpapier in cm ²

5. Het is de kandidaten niet toegestaan boeken of andere dan de in lid 1 bedoelde hulpmiddelen mee te nemen in het examenlokaal.
6. Woordenboeken, binassen en alle toegestane papersoorten worden door de school verstrekt in het examenjaar. Voor alle andere materialen dient de kandidaat zelf te zorgen.

Artikel 24 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen, herkansing is dan niet mogelijk,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,

- d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
3. Het besluit wordt, nadat de kandidaten zijn gehoord (waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen), tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens van SARO. Het beroep wordt binnen vijf werkdagen, nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken over het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed verlengd heeft met ten hoogste twee weken. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, aan de ouders/ verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
5. In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
6. De samenstelling van de Commissie van Beroep wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is op de school desgewenst voor belanghebbenden ter inzage.
7. Het adres van de Commissie van Beroep luidt:
Commissie van Beroep voor de Examens van SARO
Postbus 3081
3003 AB ROTTERDAM

Artikel 25 Ziekte en verzuim

4. Wanneer een kandidaat om gezondheidsredenen en/of andere dringende redenen niet aan het CE kan deelnemen, moet dit onmiddellijk - in ieder geval vóór de aanvang van dat examenonderdeel - bericht worden aan de directeur of de examensecretaris.
5. De kandidaat die om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, niet in staat is het CE voor één of meer vakken tijdig af te ronden, wordt voor het CE in die vakken verwezen naar het tweede en eventueel naar het derde tijdvak.
6. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer onderdelen van het CE van het eerste tijdvak, wordt in het tweede tijdvak van het CE de gelegenheid gegeven het CE te voltooien. Bij deze gelegenheid kunnen ten hoogste twee examens worden afgelegd.
7. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak van het CE eveneens verhinderd is, of wanneer hij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak van het CE het eindexamen te voltooien.

8. In het Eindexamenbesluit VO staan geen bepalingen over wat te doen wanneer kandidaten ziek worden tijdens het examen. De VO-Raad heeft op basis van art. 2.61 WVO 2020 een protocol voor scholen opgesteld. Hierin staan de volgende stappen:
 - a. De directeur overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten.
 - b. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de directeur tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten. De directeur overlegt hierover met de inspectie.
 - c. Als de kandidaat het examen op diezelfde dag kan voortzetten, dient de kandidaat tot die tijd in quarantaine te worden gehouden.
 - d. Indien de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de directeur de inspectie per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdvak.
 - e. De directeur maakt op het proces-verbaal melding van het ziek worden.
 - f. De directeur informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

Artikel 26 Toelating tot het centraal examen

1. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37. Bij toepassing van artikel 37, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien het bevoegd gezag gebruikmaakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt het de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij het bevoegd gezag op grond van artikel 103b, tweede lid, van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan Onze Minister.
5. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
 - a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen, en
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

Artikel 27 Vrijstelling vakken eindexamen

1. De examenkandidaat is bij het eindexamen vrijgesteld van het vak waarvoor:
 - a. een vrijstelling geldt van het volgen van onderwijs op grond van de artikelen 2.8, 2.14 of 2.32; of
 - b. een ontheffing is verleend voor het volgen van onderwijs op grond van artikel 2.33, vierde lid, van de wet of de artikelen 2.9 of 2.33.
2. In geval van een ontheffing in vwo (atheneum) voor het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal op grond van artikel 2.9, eerste lid, wordt het eindexamen in de taal vervangen door het eindexamen in het vak, bedoeld in het tweede lid van dat artikel.

Artikel 28 Toelating tot het centraal examen in een eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 37, tweede lid, kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
3. Artikel 49, vierde lid, en artikel 50, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 29 Eindexamen op een hoger niveau

1. Een leerling kan op een hoger niveau eindexamen doen voor alle vakken behalve één. Een leerling kan echter niet het gehele examen op vwo-niveau doen aangezien de leerling examen moet doen op het niveau van zijn ingeschreven schoolsoort.
2. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 30 Cijferberekening

1. Voor ieder vak worden in het SE door de examinator twee of meer cijfers toegekend. Vooraf maakt de examinator in het Programma van Toetsing en Afsluiting de gewichtsverhouding van deze cijfers bekend. Alle cijfers zijn gehele getallen van 1 tot en met 10 of de tussenliggende getallen met één decimaal. Voor elk vak ontstaat zo een SE-eindcijfer dat eventueel het gewogen gemiddelde van de samenstellende onderdelen is.

2. De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het CE vast. Daarbij gebruiken zij de officiële (door de landelijke examencommissie vastgestelde) scoreschaal.
3. Na ontvangst van de door de landelijke examencommissie vastgestelde omzettingstabel van score naar cijfer wordt door de examensecretaris de voor een vak vastgestelde score omgezet in een cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10 of de tussenliggende getallen met één decimaal.
4. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel getal uit de reeks 1 tot en met 10. De examensecretaris bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het getal gevormd door de cijfers achter de komma 45 of minder is, naar beneden afgerond en indien dit 50 of meer is, naar boven afgerond, in beide gevallen tot een geheel getal.
5. Indien in een vak geen CE wordt afgenomen, wordt het in lid 1 genoemde SE-eindcijfer afgerond op een geheel getal uit de reeks 1 tot en met 10.

Artikel 31 Uitslagbepaling

1. Aan de kandidaten wordt van geen enkel onderdeel van het CE het cijfer meegedeeld voordat de officiële examenuitslag is bepaald en aan de kandidaten is overgebracht.
2. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 4. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
4. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 32 Herkansingen en herexamens

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 33 Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het SE en de cijfers voor het CE;
 - b. het vak (de vakken) en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - c. de beoordeling van het vak LO;
 - d. het combinatiecijfer, dat bestaat uit de het gemiddelde van het afgeronde gemiddelde van de vakken maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.
 - e. de eindcijfers voor de examenvakken;
 - f. de uitslag van het examen.

2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop het profiel is (de profielen zijn) vermeld dat (die) bij de uitslag is (zijn) betrokken.
3. Indien de kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die samen tenminste een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.

Artikel 34 Cum laude havo

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 1. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de vakken van het profieldeel; en
 2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34.

Artikel 35 Cum laude vwo

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 1. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
 2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.

Artikel 36 Inzage examenwerk

1. Het CE-werk van de kandidaten wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Deze inzage kan uitsluitend geschieden in tegenwoordigheid van de examensecretaris of van een door hem aangewezen docent. Na inzage kan het cijfer niet meer aangepast worden.
3. Na het verstrijken van deze termijn wordt het gemaakte werk onaangekondigd vernietigd.

Artikel 37 Afwijkende vorm van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een psychisch dan wel fysiek belemmerde kandidaat het CE gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het CE zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. De directeur kan een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal- en letterkunde of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, een verlenging van de duur van het CE-onderdeel met ten hoogste 30 minuten.
3. De directeur kan, de inspectie gehoord hebbende, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd niet in staat zijn geweest onderwijs in het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.

4. Overzicht van de examenvakken met studielasturen

Artikel 38 Eindexamen havo

1. Het eindexamen havo omvat in elk geval:
 - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 26c, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, en
 - c. ten minste één vak met een normatieve studielast van tenminste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor havo bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor ontheffing of vrijstelling is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.
3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs en die op grond van artikel 13 van de Beleidsregel verstrekking LOOT-licentie VO dan wel artikel 12 van de Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie VO ontheffing heeft verkregen voor een of meer van de in die artikelen genoemde vakken, bij het eindexamen vrijgesteld van dat vak of die vakken.

Artikel 39 Vakkenoverzicht havo

Het Gemeenschappelijk deel

Vak	SLU
Nederlands	400
Engels	360
maatschappijleer	120
lichamelijke opvoeding	120
culturele kunstzinnige vorming	120

Het Profieldeel

Natuur & Techniek		Natuur & Gezondheid	
Verplichte profielvakken	SLU	Verplichte profielvakken	SLU
wiskunde B	360	wiskunde A of B	320/ 360
natuurkunde	400	biologie	400
scheikunde	400	scheikunde	400
Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit)		Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit)	
biologie	400	natuurkunde	400
natuur, leven & technologie	320	natuur, leven & technologie	320
informatica	320	O&O	360
O&O	360		

Het vrije deel

Keuze-examenvak (min 1. te kiezen uit)	SLU	Keuze-examenvak (min. 1 te kiezen uit)	SLU
bedrijfseconomie	320	bedrijfseconomie	320
Duits	400	Duits	400
Frans	400	Frans	400
informatica	320	informatica	320
M&P	320	M&P	320
natuur, leven & technologie	320	natuurkunde	400
O&O	360	natuur, leven & technologie	320
Spaans elementair	400	O&O	360
		Spaans elementair	400

Het Profieldeel

Economie & Maatschappij		Cultuur & Maatschappij	
Verplichte profielvakken	SLU	Verplichte profielvakken	SLU
wiskunde A of B	320/ 360	Duits	400
economie	400	Frans	400
geschiedenis	320	geschiedenis	320
Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit)		Profielkeuzevak	
bedrijfseconomie	320	economie	400
Frans	400		
Duits	400		

Het vrije deel

Keuze-examenvak (min 1. te kiezen uit)	SLU	Keuze-examenvak (min. 1 te kiezen uit)	SLU
bedrijfseconomie	320	bedrijfseconomie	320
Duits	400	informatica	320
Frans	400	M&P	320
informatica	320	O&O	360
M&P	320	Spaans elementair	400
O&O	360		
Spaans elementair	400		

Artikel 40 Eindexamen vwo

1. Het eindexamen vwo (atheneum) omvat in elk geval:
 - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - b. de vakken van het profieldeel van één van de profielen, genoemd in artikel 26b, derde tot en met zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, en
 - c. tenminste één vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uren van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit WVO zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vwo, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor vrijstelling of ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste, tweede of vierde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO. Bij een ontheffing op grond van artikel 26e, vierde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO wordt de taal vervangen door een ander vak als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel.

3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, en in het bezit is van het diploma havo, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak maatschappijleer van het gemeenschappelijk deel.
5. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs en in het bezit is van het diploma havo, en die in plaats van de vakken, genoemd in artikel 26c van het Inrichtingsbesluit WVO examen heeft afgelegd in een of meer overeenkomstige vakken van artikel 26b van het Inrichtingsbesluit WVO, bij het eindexamen vrijgesteld van dit vak of deze vakken.
6. In afwijking van het eerste lid kan de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs bij het eindexamen ontheffing worden verleend van de taal, genoemd in artikel 26b, eerste lid onder c, van het Inrichtingsbesluit WVO, in de volgende gevallen:
 - a. de leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal,
 - b. de leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal, of
 - c. de leerling volgt onderwijs in het profiel natuur en techniek of het profiel natuur en gezondheid en de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.
7. Bij ontheffing op grond van het zevende lid wordt de taal vervangen door een van de vakken, genoemd in artikel 26b, derde tot en met zesde lid, of in het zevende lid, onder c of d, van het Inrichtingsbesluit WVO met een normatieve studielast van tenminste 440 uren, naar keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze als zodanig aanbiedt.
8. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs en die op grond van artikel 12 van de Beleidsregel verstrekking LOOT-licentie VO dan wel artikel 13 van de Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie VO ontheffing heeft verkregen voor een of meer van de in die artikelen genoemde vakken, bij het eindexamen vrijgesteld van dat vak of die vakken.

Artikel 41 Vakkenoverzicht vwo

Het Gemeenschappelijk deel

Vak	SLU
Nederlands	480
Engels	400
Frans of Duits	480
maatschappijleer	120
lichamelijke opvoeding	160
culturele kunstzinnige vorming	160

Het Profieldeel

Natuur & Techniek		Natuur & Gezondheid		Economie & Maatschappij	
Verplichte profielvakken	SLU	Verplichte profielvakken	SLU	Verplichte profielvakken:	SLU
wiskunde B	600	wiskunde A of B	520/ 600	wiskunde A of B	520/ 600
natuurkunde	480	biologie	480	economie	480
scheikunde	440	scheikunde	440	geschiedenis	440
Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit):		Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit):		Profielkeuzevakken (1 te kiezen uit):	
biologie	480	natuur, leven & technologie	440	bedrijfseconomie	440
natuur, leven & technologie	440	O&O	440	Frans	480
informatica	440			Duits	480
O&O	440				
Wiskunde D	440				

Het vrije deel

Keuze-examenvak (min 1. te kiezen uit):	SLU	Keuze-examenvak (min. 1 te kiezen uit):	SLU	Keuze-examenvak (min 1. te kiezen uit):	SLU
bedrijfseconomie	440	bedrijfseconomie	440	bedrijfseconomie	440
Duits	480	Duits	480	Duits	480
Frans	480	Frans	480	Frans	480
informatica	440	informatica	440	informatica	440
M&P	440	M&P	440	M&P	440
natuur, leven & technologie	440	natuurkunde	480	O&O	440
O&O	440	natuur, leven & technologie	440	Spaans elementair	480
Spaans elementair	480	O&O	440		
Wiskunde D	440	Spaans elementair	480		
		Wiskunde D	440		

Artikel 42 Vrijstelling havo of vwo wegens vervangend of extra vak

1. In afwijking van artikel 11, eerste lid, 12, eerste lid, of 13, eerste lid, is de kandidaat die op grond van artikel 26e, derde of zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO voor een vak als daar bedoeld is vrijgesteld van het volgen van onderwijs, bij het eindexamen eveneens vrijgesteld van dat vak.

Artikel 43 Vakken met schoolexamen en/of centraal examen

Het overzicht van vakken t.a.v. centraal examen en/of schoolexamen luidt als volgt:

Gemeenschappelijk deel	Vak	CE	SE
	Nederlands	x	x
	Engels	x	x
	CKV		x
	Maatschappijleer		x
	Lichamelijke Oefening		x
	Frans/Duits (vwo)	x	x
Profieldeel en vrije deel			
	Natuurkunde	x	x
	Biologie	x	x
	Scheikunde	x	x
	Wiskunde	x	x
	Geschiedenis	x	x
	Economie	x	x
	Bedrijfseconomie	x	x
	Informatica		x
	O&O		x
	MVT	x	x
	NLT		x
	M&P		x
	Spaans elementair		x
	Wiskunde D		x

Artikel 44 Literatuur

2. Literatuur wordt in het schoolexamen getoetst bij de afzonderlijke talen: Nederlands, Engels en indien van toepassing Frans en/of Duits. Hiervoor wordt geen apart SE-eindcijfer toegekend.

Artikel 45 Combinatiecijfer

1. Voor het profielwerkstuk wordt een cijfer gegeven dat is afgerond op een geheel getal uit de reeks 1 tot en met 10. Evenzo wordt voor Maatschappijleer en CKV een afgerond SE-eindcijfer gegeven (zie artikel 2.9.5 van het examenreglement). Van alle drie de afgeronde cijfers wordt het rekenkundig gemiddelde bepaald. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het getal gevormd door de cijfers achter de komma 45 of minder is, naar beneden afgerond en indien dit 50 of meer is, naar boven afgerond, in beide gevallen tot een geheel getal. Het zo verkregen combinatiecijfer telt volwaardig mee bij de bepaling van de examenuitslag.

Artikel 46 Rekentoets

1. Leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen, maken een schoolexamen rekenen. Het resultaat van dit examen telt niet mee voor het bepalen van de uitslag voor het diploma. Het resultaat van het schoolexamen rekenen staat op een bijlage bij de cijferlijst.

Bijlage

Voorbeelden van onregelmatigheden

- (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren dit wel te hebben gedaan
- het niet tijdig of onvolledig inleveren of afronden van een praktische opdracht of materiaal voor een mondeling schoolexamen of handelingsdeel
- examenwerk van een ander inleveren alsof het eigen werk betreft
- het plegen van plagiaat op welke manier dan ook
- citeren van bronnen zonder bronvermelding
- gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen
- afkijken of gelegenheid geven tot afkijken
- overleggen met medeleerlingen tenzij dit is toegestaan
- bij toiletbezoek op welke manier dan ook informatie uitwisselen en/of aanwijzingen geven aan medeleerlingen
- het niet in de examenstand zetten of niet-resetten van de grafische rekenmachine
- het gebruik van een (grafische) rekenmachine als dit niet is toegestaan
- multimedia-apparatuur en/of een ander hulpmiddel van welke aard dan ook (anders dan toegestaan) in het bezit hebben tijdens een examen.
- op welke manier dan ook contact hebben met anderen in of buiten de examenlocatie
- bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren
- ongeoorloofde afwezigheid bij een examen
- het plegen van fraude
- het gebruik maken van een vertaalmachine en/of kunstmatige intelligentie zoals ChatGPT